

Silvie Gmuzdková, *Komenský ve světle života, doby chiliasmu a prorockých nadějí*, diplomová práce UK HTF, Praha 2020, 119 str., počítačový otisk

Oponentský posudek vypracoval: **Prof. ThDr. Jan B. Lášek**

Předložená diplomová práce vznikla po usilovném a pilném studiu. Její kvalita je na první pohled zřejmá. Formálně je vedle úvodu rozdělena do tří ústředních kapitol, nazvaných velmi prostě: Komenský ve světle života, Komenský ve světle doby a Ve světle Komenského recepce života a doby. Rozpravu zakončuje závěrečné slovo.

Budiž řečeno, že práce nabízí daleko více, než by se mohlo podle názvů kapitol zdát. Je to především pojednání o Komenského teologii, myšlení a víře, které tvoří – na základě pramenů a literatury – páteř této rozpravy. Autorka dobře ví, že tato témata jsou pro bádání o JAK ústřední.

Jemná, ale přesto důsledně formulovaná kritika Patočkovy analýzy, strukturující Komenského tvorbu do tří období (encyklopedické, pansofické a všenápravné) se jeví jako správná (v samém závěru práce, str. 104-5). Autorka se snaží o celostní pohled. Vřele souhlasím s názorem, že „přírodověda, pedagogika, politologie, filozofie a teologie měly být...nástroji k pochopení světa a potažmo k eschatologii“ (str. 99).

Kandidátka zpracovala podstatnou a významnou literaturu. Sdílím rovněž velmi střízlivý a odůvodněný pohled na Komenského chiliasmus, který ostatně vychází z domácí reformační tradice. Bez tohoto kontextu není zřetelně uchopitelný.

Do práce se vloudily drobné chyby, které ovšem nijak nesnižují vysokou myšlenkovou úroveň práce. Výběrově uvádím: evangelický církevní historik se jmenoval Rudolf (nikoliv Robert) Říčan (str. 13), Prof. Molnár se jmenoval Amedeo (nikoliv Amádeo) Molnár (na více místech) ... Mikuláš Drábík je někdy citován jako Drábik, což chyba ale není (skutečně to někde v literatuře je).

Pokud jde o knihu Milady Blekastad-Topičové (dcera nakladatele Topiče), vyšla v r. 1969 v koprodukcí Československé akademie věd o norské akademie (str. 14) a byla vytištěna v Československu. Část nákladu byla vyvezena na Západ, část v Československu byla zabavena (nikoliv zničena) a dána do prodeje až po roce 1989. Věta na str. 54-55 (parafráze Delumeaua, pozn. 123) není dokončená: za co nepovažuje Delumeau Valdenské a obyvatele jižních Čech ve 14. století?

K Molnárově typologii reformace, kterou se autorka také okrajově zabývá, dodávám jen toto: je třeba litovat, že toto geniální dělení českého teologa neprošlo hlubší mezinárodní diskuzí a nebylo obecně přijato. Přičítám to politickému klimatu v padesátých a šedesátých letech minulého století.

Za vysloveně správný považuji názor autorky, že u Komenského se ztrácí rozdíl mezi světskými dějinami a dějinami spásy, který ostatně opatrně zastává i Sousedík.

Kandidátka se zapracovala do zvoleného tématu a mohu rád konstatovat, že téma zvládla nadstandardně. Dokazuje to i přiložený seznam literatury. Ten – pro úplnost – bylo snad možné rozdělit na prameny a literaturu. Všechny další náležitosti (anotace, abstrakt) práce bezchybně obsahuje.

Závěr: doporučuji zcela jednoznačně, aby předložená práce byla přijata jako diplomová a hodnocena známkou **v ý b o r n ě**. Dokazuje totiž, že kandidátka dobře rozumí látce, kriticky zpracovává sekundární literaturu a umí psát. V mnohém přesahuje obvyklý standard diplomových prací.

Prof. Dr. Jan B. Lášek

V Praze, dne 17. září 2020